

۱۰

با حامد عسکری، شاعر و نویسنده که سفرنامه‌اش از حج با نام «خال سیاه عربی» این روزها مورد توجه بسیاری قرار گرفته است

آوازهایی در گوشه حجاز

مروری بر رویدادهای هنر و ادبیات در هفته‌ای که گذشت

پویایی مجازی در غیبت برنامه‌های فرهنگی

۱۲

نگاهی به «روزی زیبا در محله» که تام هنکس در آن يك شرح حال گونه را بازی کرده است

تو دوست من هستی

فرهنگ

پنجشنبه ۸ خرداد ۱۳۹۹ :: شماره ۵۶۴۹

۱۱

جامعه

کاغذ اخبار

علیرضا قربانی و کنسرت آنلاین

علیرضا قربانی با انتشار پستی در صفحه اینستاگرام خود، از اجرای کنسرت آنلاین در صفحات اینستاگرام ویوتیوب خبر داد. این کنسرت آنلاین با اجرای قطعاتی نظیر روزگار غریب، بوی گیسو، عاشقانه نیست، پل، ارغوان، عشق آسان ندارد و مدار صفر درجه روز پنجشنبه ۸ خرداد ساعت ۲۱ از طریق صفحه رسمی اینستاگرام و یوتیوب علیرضا قربانی و سایر پلتفرم‌هایی که فردا به صورت کامل معرفی خواهند شد، به صورت کاملاً رایگان برای همه مردم ایران قابل مشاهده خواهد بود. این کنسرت با همت معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران برگزار می‌شود. / ایسنا

کرونا با کسوف چه کرد؟

منیژه آرمین می‌گوید نگارش رمان کسوف او به دلیل شیوع کرونا به تاخیر افتاد، چراکه ادامه روند نگارش از نظر نویسنده منوط به سفری بود که در این روزهای کرونایی امکان پذیر نیست. او در این باره توضیح داد: تحریر رمان کسوف نیازمند سفر به مناطق کهنگیلوپه و بویراحمد است اما به دلیل شیوع این بیماری سفر به آن مناطق مقدور نشد. در حال حاضر منیژه چون کتاب، عکس و فیلم از این نواحی در دسترس دارم اما برای اتمام این کتاب کافی نیستند. او افزود: کسوف ژانر و پس‌زمینه‌ای تاریخی دارد که به رخدادهای ۱۳۴۰ تا ۱۳۳۲ مربوط می‌شود. داستان این رمان مربوط به فضای اواخر دوره قاجار و پهلوی دوم است. این کتاب در مرز میان سه رویکرد واقعیت، افسانه و مستند در نوسان است و در عین حال به هیچ‌یک از این سه رویکرد به طور کامل گرایش ندارد.

انتشار اثر غیر هری پاتری رولینگ

ایکاباک که نخستین کتاب داستانی کودک جی. کی. رولینگ با موضوعی غیر مرتبط با مجموعه داستان‌های هری پاتر محسوب می‌شود، داستان هیولایی به نام ایکاباک و یک سرزمین خیالی را روایت می‌کند. رولینگ که ده سال پیش نگارش این کتاب ۳۴ فصلی را آغاز کرده بود در خلاصه آن نوشته است: ایکاباک داستانی درباره حقیقت و سوءاستفاده از قدرت است. دو فصل نخست این اثر روز سه‌شنبه در وب‌سایت این کتاب به صورت رایگان منتشر شد. جی. کی. رولینگ درباره انتشار جدیدترین اثر خود بیان کرد: من تصمیم گرفتم ایکاباک را به صورت رایگان و آنلاین منتشر کنم تا به این ترتیب کودکانی که در قرنطینه به سر می‌برند و حتی گروهی از کودکان که در این شرایط خطرناک به مدرسه بازگشته‌اند، بتوانند آن را بخوانند.

فریدون توللی و امام‌رضاع

۹ خرداد سالروز درگذشت

فریدون توللی است

امین ا... رشیدی، خواننده سرشناس نسل اول رادیو، جایی گفته بود در بدو انقلاب یک آهنگ انقلابی روی شعر فریدون توللی ساخته و قرار بود آن را با آرکستری که رهبری‌اش با فریدون شهبازیان بود برای رادیو بخواند، اما به او گفتند چون فریدون توللی عضو ساواک بوده باید شعر دیگری روی این آهنگ گفته شود درحالی‌که شعر توللی علیه شاه بود! توللی به قدری شیفته نیما بود که دخترش را «نیما» نام نهاد، اما به مرور از نوگرایی در شعر روی گرداند و کلاسیک شدن اشعارش موجب شد بسیاری از منتقدان به او حمله کنند. البته شنیده‌ام اواخر عمرش درمجامع خصوصی به نیما اظهار ارادت می‌کرده و به نوعی از گذشته‌اش پشیمان شده است.

زندگی توللی پر است از این‌گونه تناقض‌ها و در عین حال زیبایی‌هایی که حالات گوناگون یک انسان در عمر خود را بارگو می‌کند. چه کسی باورش می‌شود توللی که عمری در شعرهایش از مظاهر دینی و مذهبی می‌نالید و به عالمان و زاهدان دیارش - به ویژه مرحوم آیت ا... سید نورالدین حسینی شیرازی - بد می‌گفت، در آخر عمر قصیده‌ای برای امام رضا علیه‌السلام بسراید؟ این قصیده در کتاب «بازگشت» صفحه ۴۷ آمده است.

ایبائی از آن را بخوانیم:

به دیده سرمه‌کند خاک آستان رضا را
دل‌که مرکب همت کند سمنند قضا را

برزگوار امامی که فیض رحمت عامش به زیر چتر هدایت گرفته شاه و گدارا

مقیم کوی وصالش گره ز دل بگشاید
چو برگ غنچه که ببند به خود نسیم صبارا

اگر شکسته دلی، مومیای رحمت او جو
که در خزانه او جسته‌ام کلید شفا را

ز یوریا به سرپرست نهد به دست عنایت
نبوید از تو چو بادغ سینه بوی ریا را

علی جمال خدا دید و در نهاد تبارش
توان معاینه دین کمال لطف خدا را

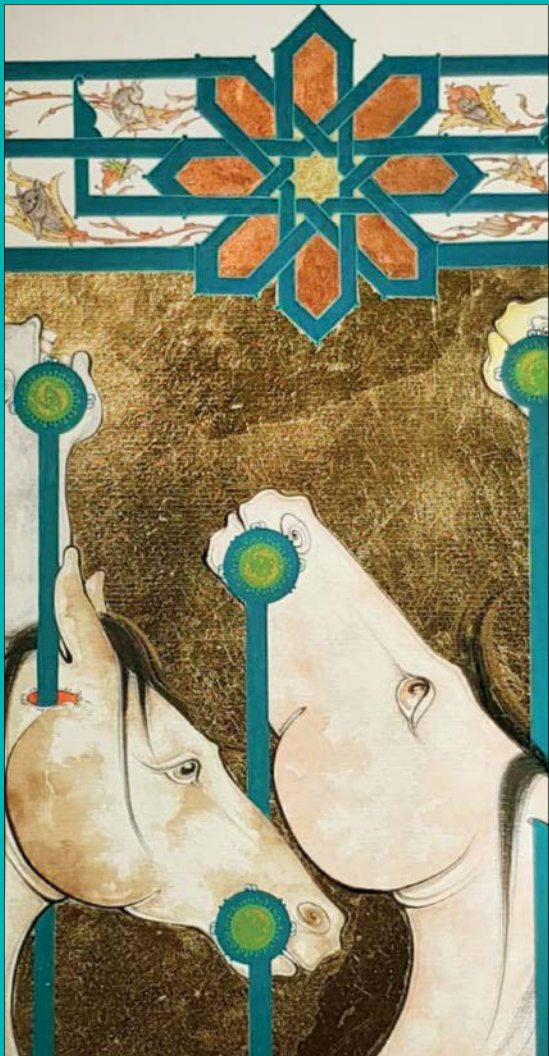
تو گر رضای رضای جویی از سزای سزا به
که در رضای رضا دیده‌ام سزای سزا را

به ناخداپی او، هر که دل به موج فنا زد
به خاک تیره فشاند سبوی آب بقا را

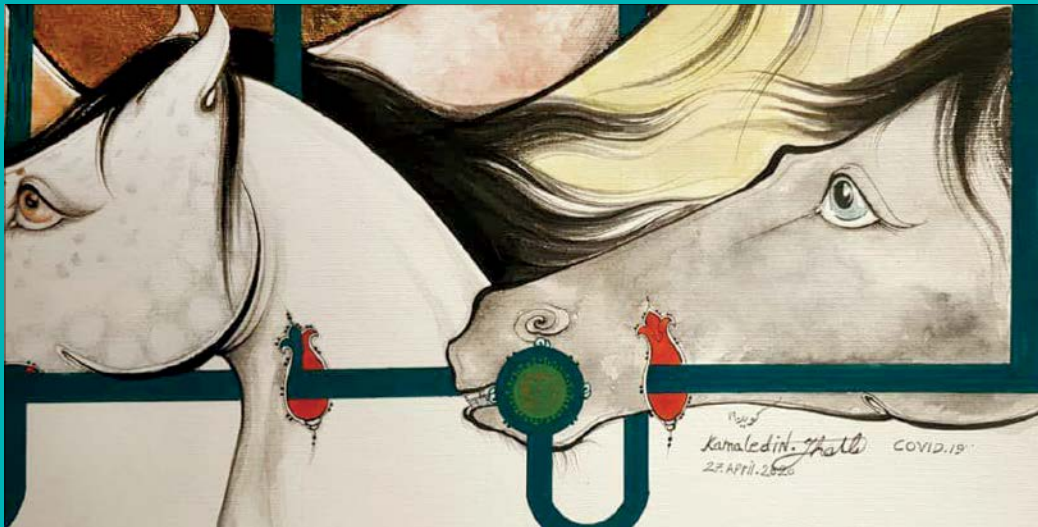
سخن دراز نکویم که وصف طرۀ لیلی
به گرد گردن مجنون نهد کمند بل را

به کیمیاگری‌اش در نهاد تیرۀ خود بین
نه برقی گنبد زرین و بارگاه طلا را

به یک کرشمه هزاران غمت ز دل بزداید
دمی که بر تو گم‌دار نگاه عقده‌گشا را

بخش‌هایی از تابلوین نگاشته‌ی کمال الدین قطب با موضوع کووید-۱۹

در گفت‌وگو با کمال الدین قطب تأثیرات قرنطینه بر هنرهای تجسمی را بررسی کرده‌ایم

هنرمندانی که به علت شیوع ویروس کرونا به حبس اجباری در خانه تن دادند، آرام‌آرام از خلوت خود بیرون می‌آیند تا این بار آثاری که در این قرنطینه خلق کرده‌اند، به مخاطبان خود ارائه کنند. هنرهای تجسمی هم از این قاعده، مستثنا نیستند و هنرمندان این آثار احتمالاً باید بهره خوبی از قرنطینه در جهت خلق آثار تازه برده باشند. بعد از مدت‌ها تعطیلی به علت شیوع ویروس کرونا، بیست‌وسوم خرداد حراج ملی آثار هنری تجسمی در تهران برگزار خواهد شد. این حراج به آثار هنری مرتبط با ویروس کووید-۱۹ اختصاص دارد و پوستر فراخوان این حراج ملی، اثری چشم‌نواز از کمال الدین قطب است. قطب، عضو انجمن نگارگری ایران و فارغ‌التحصیل رشته نقاشی از دانشگاه آزاد تهران است. در گفت‌وگویی که با او داشته‌ایم، از حال و هوای این روزهای هنرمندان در پساکرونا پرسیده‌ایم.

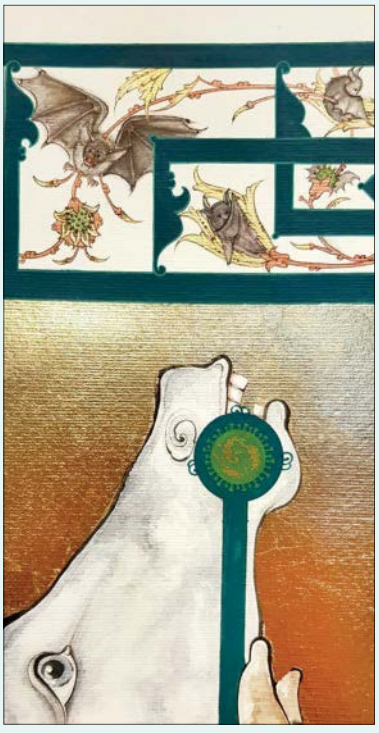
پیمان طالبی
ادبیات و هنر

کووید-۱۹ به قدری قدرت داشت که در این ایام در رسانه‌ها و فضای مجازی که چرخ می‌زدی می‌دیدي تمام خبرها معطوف به کروناست. انگار در جهان هیچ خبر دیگری وجود ندارد و دیگر هیچ تیری از تفنگی شلیک نشده!

من در چنین موقعیتی مثل سایر هنرمندان خیلی تحت تأثیر قرار گرفتم و معتقدم این موقعیت بسیار خوبی برای همه ما بود و به این فکر می‌کردم خداوند چقدر ما هنرمندان را دوست داشته که مهارتی به ما اعطا کرده که بتوانیم از این فرصت برای خلق و کار هنری استفاده کنیم، به نظر من این ویروس آزمون بزرگی برای همه بود و همه به نوعی با آن درگیر بودند و از آن آسیب دیدند.

خود شما چه آسیبی از کرونا دیدید؟

آسیب بزرگی که کرونا داشت، به اعتقاد من آسیب معیشتی بود. این آسیب معیشتی به نظر من در هنرمندان بیشتر بود و خود من گرچه دو سه شغله محسوب می‌شوم، اما باز هم اقتصاد زندگی‌ام دچار مشکل شد؛ خصوصاً این که باید این نکته را لحاظ کنیم که برای مثال یک موسیقیدان می‌تواند به‌طور آنلاین کار کند و یا مخاطبش در ارتباط باشد، اما هنرمند هنرهای تجسمی چگونه می‌تواند آنلاین کار کند؟

چه شد که تابلوی شما با موضوع کرونا، به پوستر حراج ملی تبدیل شد؟

من این تابلو را از سوم یا چهارم فروردین شروع کردم که بعدها به تابلوی کووید-۱۹ معروف شد. بعد از اتمام پروژه، دوستی تابلوی مرا در فضای مجازی دید و پیشنهاد کرد از این تابلو به عنوان پوستر حراج ملی استفاده شود. من از این اتفاق خیلی خوشحال شدم چون حس کردم راهی که در این مدت رفته‌ام درست بوده و در سیر فعالیت هنری‌ام دچار اشتباه نشده‌ام. به اعتقاد من خیلی از هنرمندان درک صحیحی از فضای روز ندارند و رابطه خود با روز و روزگار خود را قطع کرده‌اند. اما من معتقدم هنرمند باید به‌گونه‌ای کار و زندگی کند، که بخشی از فرآیند هنری خود را به ثبت وقایع روزگار خود بگذراند. ما در تاریخ هم این نکته را در آثار بزرگان به وضوح می‌بینیم، برای مثال بخشی از شاهنامه شاه طهماسب کاملاً ثبت وقایع روزانه است مانند واقعه جنگ چالدران که در همان روزگار اتفاق افتاده است.

روزگار هنرمندان تجسمی پس از کرونا چگونه خواهد بود؟

در حال حاضر، حالت‌های وسواس‌گونه مردم در حال فروکش کردن است. من فکر می‌کنم ما هیچ‌گاه به آن دوره که درگیر ماسک و اسپری ضدعفونی و امثالهم بودیم، باز نخواهیم گشت. در این میان هنرمندان می‌توانند راوی خوبی برای این روزگار سپری شده باشند. آن‌طور که من فضای هنری را رصد کرده‌ام، شاعران در این حوزه خیلی خوب عمل و سینماگران هم کارهایی را شروع کرده‌اند. در این میان در موسیقی و هنرهای تجسمی هنوز اتفاق خاصی نیفتاده و شاید هم خلق اثر صورت

گرفته اما هنوز خبری از آن منتشر نشده است. من فکر می‌کنم باید جریان‌ی راه بیندازیم تا برای مردم بگوییم که در این برهه از تاریخ چه اتفاقی افتاد. خود من به‌زودی فراخوانی را منتشر خواهم کرد که ذیل آن از دوستانم در حوزه هنرهای تجسمی درخواست کرده‌ام با موضوع کووید-۱۹ آثاری خلق کنند.

به نظر شما این آثار چقدر می‌توانند ماندگاری داشته باشند؟

بدون شک چنین آثاری ماندگار خواهند بود. خود من زمان جنگ سوریه، چندین تابلو با موضوع داعش کار کردم و اتفاقاتی مثل مرگ آیلان که در فضای مجازی و رسانه‌ها بسیار به آن پرداخته شد، تأثیرات زیادی روی من گذاشت. این تابلوها تاکنون نمایش داده نشده اما مطمئناً یک روز از این آثار به عنوان سندهای تاریخی یاد خواهد شد.

چرا نمایش داده نشد؟ خودتان نخواستید؟

اتفاق من تمام تلاشم را کردم که این تابلوها دیده شوند و حتی قرار بود نمایشگاهی در اربیل و اقلیم کردستان برگزار کنیم که این آثار در آن مناطق به تماشا گذاشته شوند اما به‌دلایلی نشد و تا امروز نشده است.

به نظر شما، وقایع تلخ تأثیر بیشتری روی هنرمندان می‌گذارد یا اتفاقات شیرین؟

شما در کار خبر هستید و وقایع روزانه را ثبت می‌کنید. به نظر من این کار، بیش از این که کار شما باشد، کار هنرمندان است. هنرمند باید تاریخ را ثبت کند و این مسأله موجب ماندگاری وقایع تاریخی خواهد شد. نگارگرها غالباً زیبایی طلب هستند و دوست دارند تنها روایتگر زیبایی باشند. اما بدون تعارف، دنیا وجه زشت و نازیبا هم دارد و هنرمند نباید نسبت به این وجه بی‌تفاوت باشد.

